

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»**

Циклова комісія фінансово-економічних та облікових дисциплін

Вікторія СОВА
2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	«Економічна теорія» <small>(назва навчальної дисципліни)</small>
галузь знань	12 Інформаційні технології <small>(шифр і назва галузі знань)</small>
освітньо-професійна програма	Комп'ютерна інженерія
спеціальність	123 Комп'ютерна інженерія
відділення	Інформаційних технологій <small>(назва відділення)</small>

Робоча програма

«Економічна теорія»

(назва навчальної дисципліни)

для студентів

за галуззю знань

12 Інформаційні технології

спеціальністю

123 Комп'ютерна інженерія

освітньо-професійна

програма

Комп'ютерна інженерія

«29» серпня 2025 року, - 14 с.

Розробник:

Крістіна ЛАНТУХ, доктор філософії із спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування», викладач вищої кваліфікаційної категорії

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії фінансово-економічних та облікових дисциплін

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Голова циклової комісії фінансово-економічних та облікових дисциплін

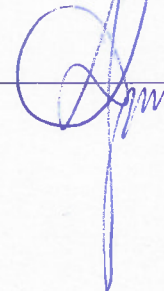

К. Лантух

Схвалено методичною радою коледжу.

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Голова

Д. Костюк

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 12 Інформаційні технології	Обов'язкова
Розділів – 2	Спеціальність: 123 Комп'ютерна інженерія Освітньо-професійна програма: Комп'ютерна інженерія	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 90		2-й
		Семестр:
4-й		
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 3 самостійної роботи – 1,5	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції:
		20 год.
		Практичні, семінарські:
		40 год.
		Лабораторні:
		год.
		Самостійна робота:
		30 год.
Вид контролю:		
Підсумкова контрольна робота		

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми здобуття освіти – 60/30

2. Мета навчальної дисципліни

Метою дисципліни є надати студентам глибокі теоретичні знання з питань закономірностей розвитку суспільного виробництва, механізму дії та ефективного використання економічних законів людьми для найбільш повного задоволення їхніх матеріальних і соціально-економічних потреб.

Перелік компетентностей студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Здатність працювати в команді.

ЗК8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні компетентності (СК):

СК17. Удосконалення просторового образного, творчого мислення.

3. Передумови вивчення дисципліни

Дисципліни що передують вивченню дисципліни: «Основи філософських знань».

4. Очікувані результати навчання

Програмні результати навчання (РН):

РН1. Знати свої права, як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

РН5. Дотримуватись кодексу професійної етики, застосовувати і використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

5. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання знань студентів наведено в додатку до робочої програми навчальної дисципліни.

6. Засоби оцінювання

Контрольні заходи включають поточний, тематичний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення лабораторних занять та у процесі здійснення самостійної роботи у таких формах: експрес-опитування, індивідуальне, фронтальне опитування, тести, задачі, реферати, розрахункові роботи, вирішення ситуаційних завдань, студентські презентації, робота в Інтернет тощо.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

7. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Передумови становлення та розвитку економічної теорії

Тема 1. Предмет і метод економічної теорії

Багатозначність поняття «економіка». Система економічних знань. Зародження економічної теорії як науки. Основні напрями і школи світової економічної думки.

Предмет, основні функції економічної теорії.

Економічні категорії і закони. Систематизація економічних законів.

Методи дослідження економічних явищ.

Тема 2. Економічні потреби і виробничі можливості суспільства

Економічні потреби суспільства, їх сутність і класифікація. Безмежність потреб.

Сутність суспільного виробництва. Основні фактори суспільного виробництва, їх взаємодія. Обмеженість ресурсів. Крива виробничих можливостей.

Потреби і виробництво. Закон зростання потреб та механізм його дії. Вирішення проблеми безмежних потреб та обмежених економічних ресурсів. Ефективність суспільного виробництва.

Тема 3. Економічна система суспільства

Економічна система: її сутність та структурні елементи.

Типи і еволюція економічних систем. Формаційний і загально цивілізаційний підходи до типізації суспільства. Класифікація економічних систем за формами власності на засоби виробництва і за способом управління господарською діяльністю: традиційна, ринкова, командна і змішана економічна системи. Закономірності та особливості розвитку перехідних економік.

Власність, її сутність і місце в економічній системі. Реалізація прав власності. Суб'єкти та об'єкти власності. Типи, форми і види власності. Тенденції в розвитку відносин власності в Україні та у світі.

Тема 4. Форми організації суспільного виробництва

Натуральне виробництво: сутність, риси, історичні межі. Товарне виробництво: причини виникнення, сутність, ознаки і роль в розвитку суспільства. Проста і розвинена форми товарного виробництва.

Товар і його властивості. Альтернативні теорії вартості і ціни. Закон вартості, його сутність і функції.

Тема 5. Гроші. Товарно-грошові відносини

Виникнення і розвиток грошових відносин.

Сутність грошей. Еволюція і типи грошей. Функції грошей.

Грошовий обіг і його закони. Суть, причини, види і соціально-економічні наслідки інфляції.

Тема 6. Ринок як економічна форма організації суспільного виробництва

Суть, функції і умови формування ринку.

Попит і пропозиція. Ринкова рівновага. Ринкова ціна. Конкуренція та її значення. Типи конкуренції.

Монополізм, вплив монополій Антимонопольне законодавство.

Особливості ринкових відносин в Україні.

Структура ринку. Принципи класифікації ринків. Ринок предметів споживання.

Ринок виробничих ресурсів: землі, робочої сили і засобів виробництва (попит, пропозиція, ціна). Фінансовий ринок, його складові елементи.

Інфраструктура ринку і її роль в регулюванні економічних процесів.

Тема 7. Підприємство і підприємництво

Підприємство – первинна ланка ринкової економіки. Основні функції та види підприємств. Капітал як економічна категорія товарного виробництва. Витрати виробництва: їх суть та класифікація. Валовий дохід і прибуток підприємства. Норма прибутку. Кругообіг і оборот промислового капіталу. Амортизація.

Зміст, основні принципи та умови підприємницької діяльності. Загальні економіко-правові основи розвитку підприємництва в Україні.

Розділ 2. Основні поняття, категорії та механізми економічної теорії

Тема 8. Суспільне відтворення

Сутність та види суспільного відтворення. Суспільний продукт і його форми. Методи обчислення і показники національного продукту. Кругообіг доходів і витрат в національному господарстві. Національне багатство, його зміст і структура.

Економічне зростання і економічний розвиток. Типи економічного зростання. Фактори економічного зростання. Циклічність економічного розвитку. Причини і основні характеристики циклічних коливань. Проблеми економічного зростання в різних групах країн та в Україні.

Еволюція поглядів на роль держави в економічному житті. Діяльність держави щодо забезпечення економічної рівноваги. Регулююча діяльність держави в соціальній сфері. Межі і перспективи регулюючої діяльності держави.

Тема 9. Світове господарство. Форми міжнародних економічних відносин

Світове господарство: поняття, основні етапи розвитку. Міжнародна економічна інтеграція.

Основні форми міжнародних економічних відносин. Міжнародна торгівля та її економічні основи. Сутність і форми міжнародного руху капіталів. Міжнародні валютно-фінансові відносини. Проблеми інтеграції економіки України у світове господарство.

Причини виникнення і сутність глобальних проблем. Основні глобальні проблеми сучасності. Класифікація глобальних проблем. Глобальні проблеми і шляхи їх розв'язання людством. Міжнародне співробітництво у розв'язанні глобальних проблем.

Тема 10. Економічне зростання і його чинники

Економічне зростання як основна мета економічної політики держави. Економічне зростання: суть, типи, показники і значення.

Нагромадження в механізмі зростання. Заощадження і нагромадження. Чинники економічного зростання. Теорії і стадії економічного зростання. Циклічність економічного розвитку.

Тема 11. Розподіл національного доходу. Споживання, заощадження і добробут людини

Сутність національного доходу та його форми. Стадії руху національного доходу. Споживання національного доходу, фонд споживання та його структура. Доходи населення, їх види і джерела формування. Заробітна плата - основна форма доходів населення. Суспільні фонди споживання, їх суть та види. Споживання та заощадження як функції доходу.

Тема 12. Змішана економіка та її типи

Основні засади теоретичного аналізу змішаної і економіки. Сутність змішаної економіки, умови і причини її виникнення. Характерні риси і національні особливості змішаних економік. Типи і структура змішаної економічної системи. Змішана економічна система і соціально-економічна система суспільства. Економічна роль і функції держави у змішаній економіці. Змішана економіка і приватний сектор. Змішана економіка України: сутність, проблеми формування і функціонування, перспективи розвитку.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
л		с	п	с.р.	
Розділ 1. Передумови становлення та розвитку економічної теорії					
Тема 1. Предмет і метод економічної теорії	8	2	2		4
Тема 2. Економічні потреби і виробничі можливості суспільства	7	2	4		1
Тема 3. Економічна система суспільства	7	2	4		1
Тема 4. Форми організації суспільного виробництва	8	2	4		2
Тема 5. Гроші. Товарно-грошові відносини	8	2	4		2
Тема 6. Ринок як економічна форма організації суспільного виробництва	7	2	4		1
Тема 7. Підприємство і підприємництво					
Разом за розділом 1	45	12	22		11
Розділ 2. Основні поняття, категорії та механізми економічної теорії					
Тема 8. Суспільне відтворення	10	2	4		4
Тема 9. Світове господарство. Форми міжнародних економічних відносин					
Тема 10. Економічне зростання і його чинники.	12	2	4		6
Тема 11. Розподіл національного доходу. Споживання, заощадження і добробут людини.	11	2	4		5
Тема 12. Змішана економіка і її типи	10	2	4		4
Разом за розділом 2	43		16		19
Підсумкова контрольна робота	2			2	
Усього годин	90	20	38	2	30

9. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми та зміст семінарських занять	Кількість год
1	Тема 1. Предмет і метод економічної теорії 1. Становлення економічної теорії. 2. Предмет економічної теорії. 3. Методи економічної теорії. 4. Функції економічної теорії. 5. Економічні закони та економічні категорії.	2
2-3	Тема 2. Економічні потреби і виробничі можливості суспільства 1. Суть потреб і особливості їх розвитку. 2. Класифікація економічних потреб та їх структура. 3. Закон зростання потреб та механізм його дії. 4. Економічні інтереси та їх класифікація.	4
4-5	Тема 3. Економічна система суспільства 1. Виробництво як процес суспільної праці. 2. Продуктивні сили суспільства, їх функціональна структура. 3. Виробничі відносини, їх суть, система і структура.	4
6-7	Тема 4. Форми організації суспільного виробництва 1. Економічна система суспільства та її суть, форми і структура. 2. Суспільний поділ праці як матеріальна основа економічних відносин.	4

	3. Джерела і рушійні сили розвитку економіки суспільства. 4. Економічні суперечності, їх суть характер і класифікація.	
8-9	Тема 5. Гроші. Товарно-грошові відносини 1. Величина вартості товару та фактори, що на неї впливають. 2. Закон вартості, його функції та механізм дії. 3. Суть і функції грошей. Інфляція її суть та види.	4
10-11	Тема 6. Товарне виробництво. Товарно-грошові відносини. 1. Основні форми економічного життя людей. Натуральне господарство. Товарне виробництво. 2. Товар і його властивості. Тема 7. Підприємство і підприємництво 1. Ринковий механізм та його основні елементи. 2. Підприємство як основний суб'єкт ринкової економіки. 3. Принципи та функції діяльності підприємств.	2 2
12-13	Тема 8. Суспільне відтворення 1. Суспільне відтворення: суть і основні риси. 2. Сукупний суспільний продукт як результат суспільного виробництва. 3. Система національних рахунків та її характеристика. 4. Методи розрахунку ВВП та ВВП. Тема 9. Світове господарство. Форми міжнародних економічних відносин 1. Об'єктивні передумови виникнення світового господарства та етапи його розвитку. 2. Міжнародна економіка та закономірності її функціонування. 3. Основні форми міжнародних економічних відносин. 4. Основні види інтеграційних формувань.	2 2
14-15	Тема 10. Економічне зростання і його чинники. 1. Економічне зростання як основна мета економічної політики держави. 2. Чинники економічного зростання. 3. Теорії і стадії економічного зростання. 4. Циклічність економічного розвитку.	4
16-17	Тема 11. Розподіл національного доходу. Споживання, заощадження і добробут людини. 1. Сутність національного доходу та його форми. 2. Споживання національного доходу, фонд споживання та його структура. 3. Доходи населення, їх види і джерела формування. 4. Заробітна плата - основна форма доходів населення.	4
18-19	Тема 12. Змішана економіка та її типи. 1. Змішана економічна система. 2. Соціально-економічна система суспільства. 3. Змішана економіка і приватний сектор.	4
	Разом	38

10. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми та зміст практичних занять	Кількість годин
1	Підсумкова контрольна робота	2
	Разом	2

11. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми та лабораторних занять	Кількість годин
1	Не передбачено навчальним планом	

12. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми та зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Тема 1. Предмет і метод економічної теорії. 1. Економічні закони та економічні категорії. 2. Система економічних законів. 3. Політична економія та економічна політика.	4
2.	Тема 2. Економічні потреби і виробничі можливості суспільства 1. Суть потреб і особливості їх розвитку. 2. Класифікація економічних потреб та їх структура.	1
3.	Тема 3. Економічна система суспільства 1. Виробництво як процес суспільної праці. 2. Продуктивні сили суспільства, їх функціональна структура. 3. Виробничі відносини, їх суть, система і структура.	1
4.	Тема 4. Форми організації суспільного виробництва 1. Економічна система суспільства та її суть, форми і структура. 2. Суспільний поділ праці як матеріальна основа економічних відносин.	2
5.	Тема 5. Гроші. Товарно-грошові відносини 1. Величина вартості товару та фактори, що на неї впливають. 2. Закон вартості, його функції та механізм дії. 3. Суть і функції грошей. Інфляція її суть та види.	2
6.	Тема 6. Товарне виробництво. Товарно-грошові відносини 1. Теорії вартості та їх різновиди. 2. Грошовий обіг та його закони. 3. Грошова система: суть, елементи, типи. Тема 7. Підприємство і підприємництво 1. Основні риси та функції ринку. 2. Класифікація ринку за суб'єктами та об'єктами ринкових відносин. 3. Ринкова інфраструктура, її елементи та функції.	4
7.	Тема 8. Суспільне відтворення 1. Просте і розширене суспільне відтворення. 2. Система національних рахунків та її характеристика. 3. Національне багатство та його відтворення. Тема 9. Світове господарство. Форми міжнародних економічних відносин 1. Етапи розвитку світового господарства. 2. Основні види інтеграційних формувань. 3. Проблеми інтеграції економіки України в світове господарство.	4
8.	Тема 10. Економічне зростання і його чинники 1. Економічне зростання та його види. 2. Нагромадження у механізмі зростання. 3. Циклічність економічного розвитку.	3
9.	Тема 11. Розподіл національного доходу. Споживання, заощадження і добробут людини 1. Національний дохід та його форми. 2. Суспільні фонди споживання, їх суть та види. 3. Споживання та заощадження як функції доходу.	5

10.	Тема 12. Змішана економіка та її типи 1. Змішана економічна система і соціально-економічна система суспільства (подібність та відмінність) 3. Змішана економіка України: сутність, проблеми формування і функціонування, перспективи розвитку.	4
	Разом	30

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

14. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

При викладанні дисципліни «Економічна теорія» використовуються мультимедійні презентації в PowerPoint, мультимедійний проектор та екран. Навчально-методичне забезпечення з навчальної дисципліни, розміщене у навчально-інформаційному середовищі Moodle.

15. Заняття, що підлягають оцінюванню

Розділ 1							Тематична	Розділ 2					Тематична	Підсумкова	II семестр
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		T8	T9	T10	T11	T12			
C3 1	C3 2-3	C3 4-5	C3 6-7	C3 8-9	C3 10	C3 11	C3 12	C3 13	C3 14-15	C3 16-17	C3 18-19				
Максимальна оцінка - 12 балів															
Мінімальна оцінка – 1 бал															

16. Рекомендовані джерела інформації ОСНОВНА

Законодавчі та нормативні документи

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

Підручники (навчальні посібники)

1. Ніколенко Ю. В. Політична економія: Підручник / За ред. Ніколенко Ю. В. — К.: Центр учбової літератури, 2019. — 632 с.
2. Башнянин Г.І., Лазур П.Ю., Медведєв В.С. Політична економія. - К.: Ніка-Центр Ельга, 2017. - 528 с.
3. Башнянин Г.І., Лазур П.Ю., Медведєв В.С., Ч.1; Ч.2: Загальна економічна теорія; Спеціальна економічна теорія. - Л.: «Магнолія 2006», 2018. – 527 с.
4. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д.Базилевича. – 6-те вид., перероб.і доп. – К.: Знання-Прес, 2017. – 719.

ДОПОМІЖНА

5. Башнянин Г.І. та ін. Політична економія: Навчальний посібник /за ред.д.е.н., проф. Г.І. Башнянина і к.е.н., доц. Є.С.Шевчук. – Львів: «Новий Світ–2000», 2019. – 480с.
6. Економічна теорія: Політекономія: Практикум: Навч. посіб. / за ред. В.Д.Базилевича. — 2-ге вид., стер. — К. : Знання, 2018. — 494 с.
7. Орехівський Г. А. Політекономія: [навч. посібник] Орехівський Г. А. – К.: Каравела, 2018. – 296 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Доступний з: <<http://zakon.rada.gov.ua/>>.

2. Державна служба зайнятості України [Електронний ресурс]. – Доступний з: <<http://www.dcz.gov.ua/>>.
3. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. – Доступний з: <<http://www.kmu.gov.ua/control/>>.
4. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Доступний з: <<http://www.me.gov.ua/>>.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ»

Для денної форми здобуття освіти

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено вивчення 2-х розділів обсягом (кредитів ЄКТС):

1 розділ – 1,5 (45 год.);

2 розділ – 1,5 (45 год.);

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено застосування 3-х форм контролю знань студентів: поточного, тематичного, підсумкового.

1. Поточний контроль.

За кожним елементом розділу, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни, обов'язкова певна форма поточного оцінювання знань. Такими формами можуть бути:

- усне опитування;
- письмова контрольна робота (відповіді на питання лекційного курсу, розв'язання задач, виконання певних розрахунків тощо);
- тестування знань студентів з певного розділу (теми) або з певних окремих питань лекційного курсу;
- виступ на семінарських заняттях (з рефератом, в дискусії);
- перевірка розв'язання завдань (задачі, окремі розрахунки) тощо.

Критеріями оцінки є:

при усних відповідях:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та допоміжної літератури;
- аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки.

при виконанні письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

На семінарському занятті оцінюються:

- усні відповіді студентів;
- участь в обговоренні дискусійних питань;
- участь у ділових, рольових іграх та їх обговоренні;
- аналіз ситуаційних завдань та вміння доведення власної думки;
- підібрана інформація щодо прикладів з економічної практики;
- реферативні виступи, усні повідомлення тощо.

Оцінювання самостійної роботи студента.

Контроль самостійної роботи студентів здійснюється як під час аудиторних занять (на семінарах, практичних заняттях), так і у позааудиторний час.

Контроль самостійної роботи передбачає:

- визначення ступеня засвоєння матеріалу;
- визначення якості виконання завдань;
- своєчасне виконання і здача поточних завдань;
- оцінку знань, здобутих у результаті самостійної навчальної роботи.

2. Тематичний контроль.

Тематичний контроль є підсумком певного етапу вивчення навчальної дисципліни. Його мета – виявлення проміжних результатів засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни.

Тематична оцінка визначається як середнє арифметичне набраних балів за поточну роботу при вивченні тем певного розділу.

3. Підсумковий контроль.

Вивчення двох розділів навчальної дисципліни «Економічна теорія» завершується виконанням підсумкової контрольної роботи. Її мета – виявлення кінцевого результату засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни. Критерії оцінювання знань студентів за підсумкову контрольну роботу наводиться у пояснювальній записці до пакета тестових завдань.

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни «Економічна теорія» як профільного предмета, вивчення якого передбачене освітньою програмою профільної середньої освіти для підготовки фахових молодших бакалаврів на основі базової загальної середньої освіти, здійснюється за 12-бальною шкалою (табл. 1), з подальшим переведенням семестрової оцінки в оцінку за національною шкалою «Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно» з визначенням рейтингу студента в балах за 100-бальною шкалою (табл. 2) та перенесенням підсумку у Відомість успішності з навчальної дисципліни.

Таблиця 1. Оцінювання навчальних знань студентів

Рівень досягнень	Бали	Критерії оцінювання знань студентів
I. Початковий	1 бал	Студент має уявлення з визначеної проблеми, за допомогою викладача може розпізнати окремі поняття навчальної дисципліни «Економічна теорія», що стосуються навчального матеріалу у межах програми навчальної дисципліни.
	2 бали	Студент намагається відтворити окремі поняття, за допомогою викладача або з використанням підручника володіє елементарними знаннями за програмою; обирає правильний варіант відповіді з двох запропонованих (на рівні «так – ні»).
	3 бали	Студент відтворює окремі поняття; з допомогою викладача або з використанням підручника фрагментарно визначає їхні ознаки; відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді; з допомогою викладача фрагментарно виконує практичні завдання без належного оформлення.
II. Середній	4 бали	Студент з допомогою викладача або з використанням підручника відтворює незначну частину навчального матеріалу у межах програми навчальної дисципліни, дає визначення окремих фінансових понять, у відповідях може допускати помилки; з допомогою викладача виконує практичні завдання з неповним їх оформленням.
	5 балів	Студент відтворює основний зміст навчального матеріалу у межах програми навчальної дисципліни, відповідаючи на запитання викладача; дає визначення окремих фінансових понять; наводить приклади, що ґрунтуються на матеріалі підручника; у відповідях може допускати помилки; з допомогою викладача виконує практичні завдання, частково оформляє їх.
	6 балів	Студент самостійно, але неповно відтворює навчальний матеріал у межах програми навчальної дисципліни; частково дотримується логіки його викладу; відповідає на окремі запитання; у цілому правильно вживає фінансову термінологію;

		у відповідях допускає помилки; розв'язує прості типові задачі з допомогою викладача; з допомогою викладача виконує практичні завдання, оформляє їх без висновків.
III. Достатній	7 балів	Студент самостійно і послідовно відтворює більшу частину навчального матеріалу у межах програми навчальної дисципліни; у відповідях на запитання допускає неточності; розв'язує прості типові задачі звертаючись за консультацією до викладача; виконує практичні завдання, звертаючись за консультацією до викладача, оформляє їх, робить неповні висновки.
	8 балів	Студент самостійно і послідовно відтворює навчальний матеріал у межах програми навчальної дисципліни; відповідає на поставлені запитання, допускаючи у відповідях неточності; дає порівняльну характеристику явищ та процесів; виправляє допущені помилки; розв'язує типові задачі користуючись алгоритмом; виконує практичні завдання, звертаючись за консультацією до викладача, оформляє їх, робить неповні висновки.
	9 балів	Студент вільно відтворює навчальний матеріал у межах програми навчальної дисципліни та відповідає на поставлені запитання, передбачені навчальною програмою; з допомогою викладача узагальнює, систематизує та встановлює причинно-наслідкові зв'язки; самостійно розв'язує типові задачі; виконує практичні завдання, оформляє їх, робить нечітко сформульовані висновки.
IV. Високий	10 балів	Студент системно та вільно відтворює навчальний матеріал у межах програми навчальної дисципліни та обґрунтовано відповідає на запитання, передбачені навчальною програмою; узагальнює, систематизує, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; використовує знання у нестандартних ситуаціях; самостійно розв'язує типові задачі у межах програми; робить чітко сформульовані та обґрунтовані висновки.
	11 балів	Студент логічно, усвідомлено оперує навчальним матеріалом у межах програми навчальної дисципліни; обґрунтовано відповідає на запитання; самостійно аналізує і розкриває сутність і функції фінансів; встановлює і обґрунтовує причинно-наслідкові зв'язки; аргументовано використовує знання у нестандартних ситуаціях; самостійно розв'язує задачі; ретельно виконує практичні завдання, оформляє їх, робить логічно побудовані та обґрунтовані висновки.
	12 балів	Студент виявляє системні, міцні та глибокі знання за програмою профільного предмета, може вести дискусію з конкретного питання; вільно розв'язує задачі різного рівня складності; вміє без помилок виконувати практичні завдання, передбачені програмою профільного предмета, робить логічно побудовані та аргументовані висновки, самостійно користується різними джерелами інформації; наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Таблиця 2. Переведення оцінки за 12 бальною школою в оцінку за національною шкалою з визначенням рейтингу студента в балах

Оцінка за 12 бальною шкалою	Оцінка національна	Рейтинг студента, бали
12	Відмінно	100
11		96
10		93
9	Добре	89
8		84
7		79
6	Задовільно	73
5		69
4		64
3	Незадовільно	59
2		40
1		20